SODBA SODIŠČA (tretji senat)
z dne 23. marca 2006*

V zadevi C-535/03,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 10. decembra 2003, ki je na Sodišče prispela 19. decembra 2003, v postopku

The Queen, na predlog

Unitymark Ltd,

North Sea Fishermen's Organisation,

proti

Department for Environment, Food and Rural Affairs,

* Jezik postopka: angleščina.

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, S. von Bahr (poročevalec) in A. Borg Barthet, sodniki,

generalni pravobranilec: P. Léger,
sodna tajnica: K. Sztranc, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 17. marca 2005,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Unitymark Ltd in North Sea Fishermen's Organisation A. Lewis, barrister, ki sta ga pooblastila A. Oliver in A. Jackson, solicitors,

— za vlado Združenega kraljestva K. Manji, zastopnik, ob sodelovanju M. Hoskinsa, barrister,

— za Svet Evropske unije T. Middleton in F. Florindo Gijón, zastopnika,

— za Komisijo Evropskih skupnosti T. van Rijn in B. Doherty, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na veljavnost točk 4(b) in 6(a) priloge XVII k Uredbi Sveta (ES) št. 2341/2002 z dne 20. decembra 2002 o določitvi možnosti ribolova in s tem povezanih pogojev za nekatere staleže in skupine staležev rib, ki se uporabljajo v vodah Skupnosti in za plovila Skupnosti v vodah, kjer se zahtevajo omejitve ulova (UL L 356, str. 12), točk 4(b) in 6(a) te priloge, kot je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 671/2003 z dne 10. aprila 2003 (UL L 97, str. 11, v nadaljevanju: spremenjena priloga XVII), ter člena 1 Odločbe Komisije 2003/185/ES z dne 14. marca 2003 o dodelitvi dodatnih dni odsotnosti iz pristanišča državam članicam v skladu s prilogo XVII Uredbe Sveta (ES) št. 2341/2002 (UL L 71, str. 28, v nadaljevanju skupaj: izpodbijani ukrepi).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Unitymark Ltd (v nadaljevanju: Unitymark) in North Sea Fishermen's Organisation (v nadaljevanju: NSFO) ter Department for Environment, Food and Rural Affairs v zvezi z veljavnostjo dveh odlokov, ki jih je slednji sprejel za izvedbo priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002 in spremenjene priloge XVII.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

Priloga XVII k Uredbi Sveta št. 2341/2002

3 Priloga XVII k Uredbi št. 2341/2002 določa število dni, ki jih plovila, dolžine najmanj 10 metrov, ki pretežno ali občasno lovijo trsko, lahko preživijo na morju.

4 Točki 1 in 2 navedene priloge opredeljujeta zadevno obdobje, ki je od 1. februarja do 31. decembra 2003, in ribolovna območja, za katera velja.

5 Točka 4 te priloge opredeljuje ribolovna orodja, med drugim:

„(a) pridnene vlečne mreže, potegalke ali podobna vlečna orodja z velikostjo mrežnega očesa, ki je enaka ali večja od 100 mm, razen vlečnih mrež z gredjo (v nadaljevanju: orodja vrste 4a);

(b) vlečne mreže z gredo z velikostjo mrežnega očesa, ki je enaka ali večja od 80 mm (v nadaljevanju: orodje vrste 4b);

[…]

(e) pridnene vlečne mreže, potegalke ali podobna vlečna orodja z velikostjo mrežnega očesa od 70 mm do 99 mm, razen vlečnih mrež z gredo (v nadaljevanju: orodje vrste 4e).“

6 Treba je navesti, da se orodja vrste 4a v glavnem uporabljajo za ulov trske, orodja vrste 4b za ulov ploščatih rib in orodja vrste 4e za ulov škampov.

7 Točka 6(a) priloge k XVII Uredbi št. 2341/2002 v obliki tabele določa število dni za vsak koledarski mesec, v katerih je plovilo lahko odsotno iz pristanišča, če ima na krovu ribolovna orodja, opredeljena v točki 4. Glede na glavni namen teh orodij je mogoče upoštevne podatke v tej tabeli povzeti tako:

— devet dni za orodja vrste 4a (uporabljajo se predvsem za ulov trske);

— petnajst dni za orodja vrste 4b (uporabljajo se predvsem za ulov ploščatih rib);

— petindvajset dni za orodja vrste 4e (uporabljajo se predvsem za ulov škampov).

8 Točka 6(b) navedene priloge določa, da Komisija Evropskih skupnosti državam članicam lahko dodeli dodatne dneve kot kompenzacijo za dni, potrebne za plovbo od pristanišča porekla do kraja ribolova in kot kompenzacijo za prilagoditev na novo ureditev ribolovnega napora.

9 Točka 6(c) iste priloge določa, da lahko Komisija Evropskih skupnosti državam članicam začasno dodeli dodatne dneve za plovila, ki imajo na krovu orodja vrste 4a, zaradi upoštevanja programov neobratovanja v letu 2002 in v letu 2003 za zadevna plovila, na katera se nanašajo določila te priloge.

Odločba 2003/185

10 Komisija je Odločbo 2003/185 sprejela na podlagi Uredbe št. 2341/2002.

11 Člen 1 te odločbe, katere podlaga je točka 6(b) priloge XVII k navedeni uredbi, določa, da države članice lahko dodelijo za plovila, opremljena z orodji vrste 4a, ki so posebej namenjena za ulov trske, na koledarski mesec največ dva dodatna dneva za kompenzacijo povratka v pristanišče zaradi zamenjave ribolovnega orodja.

12 Člen 2 te odločbe določa, da znaša število dodatnih dni iz točke 6(c) navedene priloge XVII, določenih za Združeno kraljestvo, štiri.

13 Člen 3 navedene odločbe določa, da se število dodatnih dni, dodeljenih na podlagi členov 1 in 2 te odločbe, lahko sešteva.

Spremenjena priloga XVII

14 Točki 4(b) in 6(a) spremenjene priloge XVII določata enako oziroma skoraj enako kot točki 4(b) in 6(a) priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002.

15 V skladu s točko 6(c) spremenjene priloge XVII se dodatni dnevi, podeljeni na podlagi te točke, nanašajo na vsa plovila, opremljena z orodji, opredeljenimi v točki 4 navedene priloge, in ne samo na plovila, opremljena z orodji vrste 4a, ki so posebej namenjena ulovu trske.

Nacionalna ureditev

16 Department for Environment, Food and Rural Affairs je sprejel dva odloka, in sicer odlok o ribolovu na morju (omejitev števila dni na morju) iz leta 2003 (Sea Fishing (Restriction on Days at Sea) Order 2003), (SI 2003 n° 229), ki je začel veljati 8. februarja 2003, in odlok o ribolovu na morju (omejitev števila dni na morju) št. 2 iz leta 2003 (Sea Fishing (Restriction on Days at Sea), n° 2 Order 2003), (SI 2003 n° 1535), ki je začel veljati 7. julija 2003.

17 S tema odlokoma je vlada Združenega kraljestva opredelila kot kaznivo dejanje, za katerega odgovarja oseba, odgovorna za ribiško plovilo, registrirano v tej državi članici, dejstvo, da navedenega plovila ni v pristanišču večje število dni od tistega, ki je določeno v prilogi XVII k Uredbi št. 2341/2002 in spremenjeni prilogi XVII.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

18 Tožeči stranki iz postopka v glavni stvari sta Unitymark, družba s sedežem na Škotskem, ki lovi ploščate ribe, in sicer navadno ploščo in morski list, in uporablja plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, ki spadajo v kategorijo orodje vrste 4b, in NSFO, organizacija, ki zastopa ribiče, ki pretežno lovijo v Severnem morju z iste vrste plovili, kot so ta, ki jih uporablja Unitymark za iste namene. Ti tožeči stranki tožita Department for Environment, Food and Rural Affairs in sta se obrnili na High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court), da naj to presodi o zakonitosti zgoraj navedenih odlokov, saj menita, da temeljita na predpisih Skupnosti, katerih veljavnost izpodbijata.

19 Izpodbijanje se nanaša med drugim na število dni na morju, dodeljeno plovilom, opremljenim z vlečnimi mrežami z gredo, pri čemer se ne razlikuje med dvema kategorijama orodij, ki jih ta vrsta mreže pokriva.

20 Po stališču predložitvenega sodišča je dejansko treba razlikovati med vlečno mrežo z gredo, imenovano „odprta mreža", in tako imenovano mrežo z „verigami". Odprta vlečna mreža z gredo se uporablja za ulov ploščatih rib na območjih, kjer je morsko dno ravno, peščeno, brez kamnov in kjer ni potrebno strgati po površini. Verižna vlečna mreža z gredo, ki jo ima 20 % evropske flote plovil, opremljenih z vlečnimi mrežami z gredo, in ki se prav tako uporablja za lov ploščatih rib, pa nasprotno deluje tako, da strga po kamnitem morskem dnu, kar vznemirja ribe, ki se ujamejo v mrežo.

21 Unitymark in ribiči, ki jih zastopa NSFO, uporabljajo izključno plovila, opremljena z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo.

22 Po mnenju predložitvenega sodišča med strankami v postopku v glavni določena dejstva niso sporna.

23 Prvič, prilov trske s plovili, opremljenimi z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, naj bi bil v primerjavi vsemi drugimi metodami ribolova, ki jih uporabljajo plovila, daljša od 10 metrov, v Severnem morju najmanjši. Ta prilov naj bi bil znatno manjši od tistega s plovili, opremljenimi z orodji, ki jim omogočajo, da pretežno lovijo škampe, ter tistega s plovili, opremljenimi z verižnimi vlečnimi mrežami z gredo, ki so posebej namenjene za ulov ploščatih rib.

24 Drugič, stopnja prilova trske, ki ga ulovijo angleška in valižanska plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, naj bi znašala le 0,6 %, medtem ko znaša ta stopnja za vsa plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, na zadevnem območju približno 9 %. To razliko je mogoče razložiti med drugim z večjim prilovom trske pri nizozemskih plovilih, ki pogosteje uporabljajo verižne vlečne mreže z gredo. Poleg tega je prilov trske pri plovilih, ki v glavnem lovijo škampe, približno 20 % njihovega skupnega ulova.

25 Končno, omejitve ribolovnega napora, ki jih določajo predpisi Skupnosti, naj bi imele resne posledice za ekonomsko donostnost ribolova z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo. Dejansko naj zadevnim plovilom ne bi omogočale ulova kvote, ki jo imajo za morski list in navadno ploščo. Unitymark naj bi bil na robu prekinitve dejavnosti in tudi drugim ribiškim podjetjem naj bi grozilo enako.

26 Predložitveno sodišče dodaja, da je po mnenju Unitymarka in NSFO število dni na morju za ribiče, ki uporabljajo odprte vlečne mreže z gredo, med najbolj omejenimi, čeprav je vpliv teh kategorij ribičev na staleže trske v primerjavi z drugimi kategorijami najmanjši.

27 V teh okoliščinah je High Court of Justice (Anglija in Wales), Queen´s Bench Division (Administrative Court) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„[…] Ali so točka 4(b) in del točke 6(a), ki se sklicuje na točko 4(b) Priloge XVII k Uredbi (ES) št. 2341/2002 […] in/ali

[…] točka 4(b) in del točke 6(a), ki se sklicuje na točko 4(b) Priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002, kot je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 671/2003 […] in/ali

[…] člen 1 Odločbe 2003/185 […] ker je Komisija na podlagi točke 6(b) Priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002 zavrnila povečanje števila dodatnih dni, dodeljenih plovilom, ki imajo na krovu eno od orodij iz točke 4(b) navedene priloge, za dva dneva,

nezakoniti, ker veljajo za ribiška plovila, ki uporabljajo odprte vlečne mreže z gredo, ker:

a) naj bi bili v nasprotju s členoma 33 ES (prej člen 39 Pogodbe ES) in 34 ES (prej člen 40 Pogodbe ES);

b) naj bi bili v nasprotju s členoma 28 ES (prej člen 30 Pogodbe ES) in 29 ES (prej člen 34 Pogodbe ES);

c) naj bi bili nesorazmerni;

d) naj bi bili diskriminatorni; in/ali

e) kršijo temeljno svobodo opravljanja trgovske ali gospodarske dejavnosti? “

Vprašanje za predhodno odločanje

Uvodne ugotovitve

28 Predložitveno sodišče od Sodišče zahteva, naj preveri veljavnost izpodbijanih ukrepov ob upoštevanju členov Pogodbe ES glede skupne kmetijske politike in prostega pretoka blaga, načel sorazmernosti in prepovedi diskriminacije ter pravice so svobodnega opravljanja trgovske ali gospodarske dejavnosti.

29 Stališča, predložena Sodišču, se nanašajo predvsem na združljivost izpodbijanih ukrepov z načeloma sorazmernosti in prepovedi diskriminacije.

Ugotovitve Sodišča

30 Unitymark in NSFO poudarjata, da ne izpodbijata, da je Svet Evropske unije imel pravico sprejeti ukrepe, da bi se odzval na veliko zmanjšanje staležev trske, s tem da je omejil število dni na morju za zadevna plovila.

31 Prav tako priznavata, da Svet na tem področju razpolaga s široko diskrecijsko pravico. Vendar trdita, da ta pravica tej instituciji ne dovoljuje, da bi sprejela uredbo, na da bi upoštevala načeli sorazmernosti in prepovedi diskriminacije. Unitymark in NSFO menita, da so kršitev teh dveh načel v zvezi s plovili, opremljenimi z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, tako resne, da so izpodbijani ukrepi neveljavni.

32 Glede sorazmernosti Unitymark in NSFO trdita, da glede na majhne količine trske, ki jih ujamejo plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, in zlasti tista, ki uporabljajo odprte mreže, števila dni na morju ni bilo potrebno omejiti, oziroma vsaj ne tako ostro. Izpodbijani ukrepi naj bi bili torej nesorazmerni z zasledovanim ciljem.

33 Ti ukrepi naj bi bili tudi nesorazmerni, če upoštevamo najprej položaj plovil, opremljenih z drugimi ribolovnimi orodji, zlasti tistimi vrste 4a, ki je posebej namenjeno za ulov trske. Dejansko je bilo ob upoštevanju dodatnih dni, podeljenih z Odločbo 2003/185, navedenim plovilom dodeljeno petnajst dni na morju, torej enako število dni, kot je dodeljeno plovilom, opremljenim z vlečnimi mrežami z gredo, zlasti tistim z odprto mrežo, ki pa trsko lovijo precej manj.

34 Drugič, ti ukrepi naj bi bili nesorazmerni, če upoštevamo plovila, opremljena z orodjem vrste 4e, ki je posebej namenjeno za ulov škampov. Unitymark in NSFO menita, da čeprav ta plovila ulovijo več trsk kot plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, jim je bilo dodeljenih deset dni več na morju kot slednjim, in sicer petindvajset dni.

35 Končno, razlikovati bi bilo treba med plovili, opremljenimi z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, in tistimi, opremljenimi z verižnimi vlečnimi mrežami z gredo. Te zadnjenavedene ulovijo tudi znatne količine trske. Unitymark in NSFO sta se na obravnavi sklicevala na tabele, ki jih je predložil Svet v prilogi k svojim pisnim stališčem. Iz njih naj bi izhajalo, da so plovila, opremljena z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, ulovila le 1,06 % skupnega ulova trske, iztovorjenega v letu 2002, medtem ko so plovila, opremljena z verižnimi vlečnimi mrežami z gredo, ujela 10,6 % tega.

36 Unitymark in NSFO poudarjata, da je iz teh tabel jasno razvidna razlika med tema dvema vrstama orodij, saj so v njih navedene vlečne mreže z gredo z velikostjo mrežnega očesa od 80 do 99 mm in tiste z velikostjo mrežnega očesa, večjo od 100 mm. Najožja mrežna očesa imajo verižne vlečne mreže z gredo, med tem ko so največja mrežna očesa značilna za odprte mreže.

37 Iz tega izhaja, da so bila plovila, opremljena z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo očitno diskriminirana v primerjavi s plovili, specializiranimi za ulov trske, tistimi, specializiranimi za ulov škampov, in tistimi, ki uporabljajo verižne vlečne mreže z gredo.

38 Unitymark in NSFO dodajata, da poleg tega zatrjevana potreba po ohranitvi staležev ploščatih rib ni upoštevna, saj ribiči že pred sprejetjem izpodbijanih ukrepov niso mogli doseči kvot, ki so jim bile dodeljene.

39 Po njunem mnenju bi moral Svet sprejeti druge ukrepe, ki manj ogrožajo načeli sorazmernosti in prepovedi diskriminacije. Trdita, da bi zadostovalo, da se število dni, dodeljenih plovilom, specializiranim za ulov škampov, zmanjša za en dan, ali da se plovilom, krajšim od 10 metrov, omeji število dni na morju.

40 Vlada Združenega kraljestva, Svet in Komisija opozarjajo, da je diskrecijska pravica, ki jo ima zakonodajalec Skupnosti na obravnavanem področju, zelo široka in da Sodišče lahko le preveri, ali sprejeti predpisi niso očitno neprimerni za dosego nameravanega cilja.

41 Ta vlada in ti instituciji trdijo, da je bilo glede na resnost problema, s katerim se je morala Skupnost spoprijeti, in sicer tveganjem izumrtja staležev trske, nujno treba sprejeti ukrepe za ohranitev in obnovo teh staležev. Izpodbijani ukrepi naj bi bili sprejeti na podlagi znanstvenih poročil in naj bi polno spoštovali načeli sorazmernosti in prepovedi diskriminacije.

42 V zvezi s sorazmernostjo vlada Združenega kraljestva, Svet in Komisija natančneje pojasnjujejo, da izpodbijani ukrepi ne temeljijo na izključno matematični logiki. Če naj bi ta prevladala, bi ribiči, specializirani za ulov trske, ki imajo največ takega ulova, morali nositi bistveni del, beri celoto teh omejitev. Zakonodajalec Skupnosti pa je presodil, da je iz družbenih in ekonomskih razlogov pomembno, da celotnega bremena ukrepov za zaščito trske z razglasitvijo moratorija na to dejavnost ne nosijo izključno ribiči, specializirani za ta ribolov. Ker celotnega ulova trske ni mogoče pripisati le plovilom, specializiranim za ta ribolov, ker tudi drugi ribiči, zlasti tisti na ploščate ribe, ulovijo to vrsto v znatnih količinah, je zakonodajalec menil, da je zaželeno zmanjšanje ribolovnega napora porazdeliti med vse te udeležence, tako da se zmanjša število njihovih dni na morju.

43 Največje zmanjšanje ribolovnega napora je bilo predpisano za ribiče, specializirane za ulov trske, saj se je njihovo število dni na morju zmanjšalo za 60 %. Za plovila, opremljena z vlečnimi mrežam z gredo, ki ulovijo 11,3 % iztovorjene trske, je bilo to število zmanjšano za 40 %.

44 Po mnenju vlade Združenega kraljestva, Sveta in Komisije Unitymark in NSFO napačno ugotavljata, da je bilo ribičem na trsko dodeljenih toliko dni na morju kot ribičem na ploščate ribe, to je petnajst dni. Če je bilo ribičem iz Združenega kraljestva, specializiranim za ulov trske, dovoljeno, da so petnajst dni na morju, je to bilo na podlagi točke 6(b) in (c) priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002 in zaradi posebnih okoliščin. Ribičem na trsko sta za kompenzacijo, ker se morajo vrniti v pristanišče zaradi zamenjave ribolovnega orodja, podeljena dva dodatna dneva, ki pa nista dneva ribolova. Poleg tega so bili dodeljeni dodatni štirje dnevi, ker se je upoštevalo programe razreza plovil, specializiranih za ulov trske. Navedena uredba naj bi dejansko omogočila, da so bili zaradi zmanjšanja skupnega števila plovil, ki lovijo trsko, preostalim plovilom dodeljeni dodatni dnevi na morju. Primerjava, ki sta jo izvedla Unitymark in NSFO, naj bi torej temeljila na netočni podlagi.

45 Glede plovil, specializiranih za ulov škampov, navedena vlada in instituciji trdijo, da znanstvena poročila niso pokazala upoštevne povezave med prilovom škampov in zmanjšanjem staležev trske, taka povezava pa se je pokazala pri ploščatih ribah. Poleg tega iz njih ni izhajalo tveganje zmanjšanja staležev škampov, medtem ko se je to tveganje pokazalo glede ploščatih rib. Končno ta vlada in ti instituciji trdijo, da izpodbijani ukrepi upoštevajo okoliščino, da so se ribiči na trsko lažje preusmerili na lov škampov kot pa na lov ploščatih rib.

46 Glede primerjave s plovili, opremljenimi z verižnimi vlečnimi mrežami z gredo, so vlada Združenega kraljestva, Svet in Komisija na obravnavi trdili, da podatki, ki sta jih Unitymark in NSFO predložila glede povezave, navedene v točki 36 te sodbe, med velikostjo mrežnega očesa vlečnih mrež z gredo in dvema obstoječima kategorijama te vrste vlečnih mrež, niso bili še nikoli prej predloženi.

47 Končno, vlada Združenega kraljestva, Svet in Komisija trdijo, da je domnevni alternativni ukrep, ki naj bi bil zmanjšanje števila dni na morju za plovila, krajša od 10 metrov, ni uresničljiv, če upoštevamo zelo veliko število teh plovil in težavnost, beri neizvedljivost izvajanja nadzora.

48 Posledično naj izpodbijani ukrepi ne bi bili neveljavni.

Odgovor Sodišča

Omejitev prostega pretoka blaga in svobodnega opravljanja trgovske in gospodarske dejavnosti

49 Uvodoma je treba navesti, da vprašanja predložitvenega sodišča glede prostega pretoka blaga in svobodnega opravljanja trgovske ali gospodarske aktivnosti v predmetni zadevi ne zahtevajo ločene obravnave.

50 Dejansko je treba glede prostega pretoka blaga poudariti, da stranke ne izpodbijajo potrebe po zakonodaji, ki začasno omejuje prilov trske za različne kategorije ribičev, da bi se tako izognilo dolgoročnemu izčrpanju staležev te ribe. Vendar je Sodišče že presodilo v zvezi z ukrepi, ki so kratkoročno zmanjšali količine rib, ki jih države članice lahko izmenjajo, katerih dolgoročni namen je bil zagotoviti optimalen donos ribolova in torej povečanje te menjave, da ti ukrepi ne spadajo na področje uporabe člena 29 ES o prostem pretoku blaga (glej sodbo z dne 16. junija 1987 v zadevi Romkes, 46/86, Recueil str. 2671, točka 24).

51 Ker predložitveno sodišče torej ne navaja posebnih razlogov, razen tistih, ki izvirajo iz začasne omejitve ribolovnega napora, zaradi katerih bi izpodbijani ukrepi ogrožali menjavo, teh ukrepov ni treba preučiti v smislu člena 29 ES.

52 Glede svobode opravljanja trgovske ali gospodarske dejavnosti je treba navesti, da je Sodišče to priznalo (glej zlasti sodbo z dne 17. oktobra 1995 v zadevi Fishermen's Organisations in drugi, C-44/94, Recueil, str. I-3115, točka 55), vendar kot je Komisija poudarila v svojih pisnih stališčih, predložitveno sodišče ni navedlo, da bi bila ta svoboda kršena ločeno od morebitne kršitve načel sorazmernosti in prepovedi diskriminacije, obravnavanih v nadaljevanju, zato je treba ugotoviti, da tudi ta vidik vprašanja ne zahteva ločene obravnave.

Kršitev načel prepovedi diskriminacije in sorazmernosti

53 Spomniti je treba, da sta načelo prepovedi diskriminacije in načelo sorazmernosti, ki je v obravnavni zadevi z njim tesno povezano, del splošnih načel prava Skupnosti in

se na področju kmetijstva, vključno z ribištvom, izražata v členu 34(2), drugi pododstavek, ES.

54 Ta določba daje zakonodajalcu Skupnosti nalogo, da uresniči skupno kmetijsko politiko, razglašeno v členu 33 ES, da bi zagotovil med drugim primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti ter redno preskrbo, pri čemer je izključena vsakršna diskriminacija med proizvajalci v Skupnosti.

55 V skladu z ustaljeno sodno prakso ima zakonodajalec Skupnosti na tem področju diskrecijsko pravico, ki ustreza politični odgovornosti, ki mu jo dajeta člena 34 ES in 37 ES. Posledično se mora sodni nadzor omejiti na to, da preveri, ali zadevni ukrep ni obremenjen z očitno napako ali zlorabo pooblastil oziroma da zadevni organ ni očitno prekoračil svojega diskrecijskega pooblastila (sodbi z dne 12. julija 2001 v zadevi Jippes in drugi, C-189/01, Recueil, str. I-5689, točka 80, in z dne 9. septembra 2004 v zadevi Španija proti Komisiji, C-304/01, ZOdl., str. I-7655, točka 23).

56 V zvezi s to diskrecijsko pravico je Sodišče že presodilo, da načelo sorazmernosti zahteva, da morajo biti ukrepi, ki se izvajajo na podlagi predpisov Skupnosti, primerni za uresničitev zastavljenega cilja in ne smejo prekoračiti okvirov, potrebnih za njegovo doseganje (glej zlasti sodbe z dne 11. julija 2002 v zadevi Käserei Champignon Hofmeister, C-210/00, Recueil, str. I-6453, točka 59; z dne 14. decembra 2004 v zadevi Swedish Match, C-210/03, ZOdl., str. I-11893, točka 47; z dne 6. decembra 2005 v združenih zadevah ABNA in drugi, C-453/03, C-11/04, C-12/04 in C-194/04, ZOdl., str. I-10423, točka 68, in z dne 10. januarja 2006 v zadevi IATA in ELFAA, C-344/04, ZOdl., I-403, točka 79).

57 Glede sodnega nadzora pogojev izvedbe tega načela, ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima zakonodajalec Skupnosti na področju skupne kmetijske politike, lahko na zakonitost takega ukrepa vpliva le očitna neustreznost na tem področju sprejetega ukrepa glede na cilj, ki ga pristojna institucija zasleduje (glej sodbe z dne 13. novembra 1990 v zadevi Fedesa in drugi, C-331/88, Recueil, str. I-4023, točka 14; z dne 5. oktobra 1994 v združenih zadevah Crispoltoni in drugi, C-133/93, C-300/93 in C-362/93, Recueil, str. I-4863, točka 42; zgoraj navedeno Jippes in drugi, točka 82, in zgoraj navedeno IATA in ELFAA, točka 80).

58 Sodišče mora torej preveriti, ali izpodbijani ukrepi niso očitno neustrezni.

59 Iz podatkov, predloženih Sodišču in povzetih zlasti v točkah od 23 do 26 in 35 te sodbe, je razvidno, da so plovila, opremljena z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, glede na ulovljene količine trske nosila znatno večje breme ukrepov o omejitvi ribolovnega napora od plovil, opremljenih z drugimi orodji.

60 Za presojo ustreznosti oziroma neustreznosti teh ukrepov je treba ugotoviti, ali je Svet zmanjšanje ribolovnega napora rajši porazdelil med vse zadevne udeležence kot da bi predpisal moratorij na dejavnost ribičev, ki pretežno lovijo trsko. S tem se je trudil izpolniti enega od ciljev skupne kmetijske politike, in sicer zagotoviti primerno življenjsko raven vseh zadevnih ribičev. Te izbire zakonodajalca ni mogoče grajati same po sebi, razen če ni povzročila tega, da je s sprejetjem izpodbijanih ukrepov nesorazmerno in brez objektivne utemeljitve kaznuje drugo skupino ribičev.

61 Unitymark in NSFO menita, da navedeni ukrepi ribičem, ki lovijo ploščate ribe in ki uporabljajo odprte vlečne mreže z gredo, ne omogočajo ulova kvot, ki so jim bile dodeljene in posledično ogrožajo obstoj njihove dejavnosti. Zakonodajalec skupnosti bi se po njihovem mnenju lahko izognil tej posledici, če bi razlikoval med dvema kategorijama vlečnih mrež z gredo, in sicer med tako imenovanimi odprtimi in verižnimi mrežami.

62 Z utemeljitvijo, po kateri za ohranitev staležev trske ni bilo treba zmanjšati števila dni na morju za ribiče na ploščate ribe, ker britanski ribiči že pred sprejetjem Uredbe št. 2341/2002 niso mogli doseči kvot, ki so jim bile dodeljene, se ni mogoče strinjati. Dejansko navedene okoliščine niso odločilne pri ohranitvi staležev trske. Poleg tega v predmetni zadevi nihče ni trdil, da vsi ribiči na ploščate ribe, ki jih izpodbijani ukrepi zadevajo, skupno ne morejo doseči kvot, ki so jim bile dodeljene.

63 Poleg tega okoliščina, da je posebna skupina bolj prizadeta z regulativnim ukrepom, nujno ne pomeni, da je ta nesorazmeren ali diskrimnatoren, če se ta ukrep nanaša na celostno ureditev problema, ki je v splošnem interesu.

64 Vendar glede na to, da količine trske, ki jih ujamejo vsa plovila, opremljena z vlečnimi mrežami z gredo, niso zanemarljive in pomenijo približno 11 % skupne količine iztovorjene trske, se znatna omejitev števila dni na morju, predpisana za ta plovila, sama po sebi ne zdi očitno neustrezna.

65 Nato je treba preveriti, ali izpodbijani ukrepi niso diskriminatorni do ribičev, ki uporabljajo različna ribolovna orodja, za to pa je treba najprej primerjati položaj ribičev, ki uporabljajo plovila, opremljena z odprtimi vlečnimi mrežami z gredo, s položajem ribičev, ki uporabljajo verižne vlečne mreže z gredo.

66 Pri tem ni videti, da bi znanstvena poročila, ki so bila na voljo ob sprejetju izpodbijanih ukrepov, navajala razliko med tema vrstama orodij. Nasprotno, iz spisa pred Sodiščem izhaja, da so bile vlečne mreže z gredo v celoti predstavljene. Poleg tega številčni podatki iz leta 2002, ki so v prilogi k stališčem Sveta, na katere sta se Unitymark in NSFO sklicevala na obravnavi pred Sodiščem, med sprejemanjem priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002 še niso bili na voljo.

67 V navedenih okoliščinah in ob upoštevanju ugotovitev iz točke 64 te sodbe je treba ugotoviti, da izpodbijani ukrepi niso diskriminatorni do ribičev, ki uporabljajo odprte vlečne mreže z gredo, v primerjavi s tistimi, ki uporabljajo verižne vlečne mreže z gredo.

68 Treba pa je še preveriti, ali izpodbijani ukrepi niso diskriminatorni glede števila dni, ki je dodeljeno ribičem, ki lovijo v glavnem trsko, v primerjavi s številom, ki je dodeljeno tistim, ki lovijo v glavnem škampe, ter tistim, ki uporabljajo plovila, krajša od 10 metrov.

69 Glede prve kategorije teh plovil je treba ugotoviti, da se očitek ne nanaša toliko na to, da jim je bilo dodeljenih osnovnih devetih dni, ampak bolj na to, da jim je bilo dodeljenih še šest dodatnih dni, do katerih so bila upravičena plovila Združenega kraljestva, ki se ukvarjajo s to vrsto ribolova.

70 Glede tega je treba ugotoviti, da so bili dodatni dnevi, podeljeni ribičem, katerih plovila so opremljena z orodji vrste 4a, podeljeni z Odločbo 2003/185 na podlagi točke 6(b) in (c) priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002 zaradi posebnih okoliščin, na katere se nanašata ti določbi. Glede dveh dodatnih dni, predvidenih v točki 6(b) za kompenzacijo zlasti dni, potrebnih za plovbo med pristanišči porekla in kraji ribolova, ni videti, da bi vlada Združenega kraljestva oziroma ribiči na ploščate ribe Komisijo opozorili, da bi dodatne dneve potrebovala ne le plovila, specializirana za ulov trske, ampak tudi tista, ki lovijo ploščate ribe. Dodelitev dodatnih dni ribičem, ki uporabljajo plovila, specializirana za ulov trske, na podlagi točke 6(c) priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002, je mogoče pojasniti s programi razreza teh plovil in ustreza globalnemu zmanjšanju tega ribolova.

71 Iz tega sledi, da se število dni na morju, dodeljeno ribičem, katerih plovila so opremljena z orodji vrste 4b, specializiranimi za ulov ploščatih rib, ne zdi očitno nesorazmerno v primerjavi s številom dni na morju, dodeljenim ribičem, katerih plovila so opremljena z orodji vrste 4a, specializiranimi za ulov trske, vključno ob uporabi dodatnih dni, podeljenih v skladu s točko s točko 6(b) in (c) priloge XVII k Uredbi št. 2341/2002.

72 Pri primerjavi z ribiči na škampe je treba ugotoviti, da se podatki, ki so bili sporočeni Sodišču glede tega vprašanja, razlikujejo, tako glede količine prilova trske, ki ga

imajo ti ribič, kot glede obstoja tveganja za preskrbo s škampi oziroma glede možnosti, da se ribiči na trsko bolj kot na lov ploščatih rib preusmerijo na lov škampov.

73 Vendar iz spisa, predloženega Sodišču, ne izhaja, da bi bile navedbe Unitymark in NSFO glede razlike v obravnavanju ribičev na ploščate ribe in tistih na škampe predložene zakonodajalcu Skupnosti pred sprejetjem izpodbijanih ukrepov.

74 Posledično, čeprav se lahko zdi razkorak med številom dni, dodeljenim ribičem na škampe, in tistim, podeljenim ribičem na ploščate ribe, velik, se ta ne kaže kot očitno neustrezen, zlasti če upoštevamo podatke, ki jih je zakonodajalec Skupnosti lahko imel na voljo ob sprejetju Uredbe št. 2341/2002.

75 Končno je treba glede ribičev, ki uporabljajo plovila, krajša od 10 metrov, ugotoviti, da je njihovo število zelo veliko in je zato nadzor nad temi plovili še posebej težko izvajati, kar lahko utemeljuje izbiro zakonodajalca Skupnosti, da omeji število dni na morju za ribiče, ki uporabljajo druga plovila, da bi prispeval k ohranitvi staležev trske.

76 Iz zgoraj navedenih ugotovitev izhaja, da izpodbijani ukrepi niso bili očitno neustrezni.

77 Iz tega sledi, da preučitev postavljenega vprašanja ni pokazala nobenega elementa, ki bi vplival na veljavnost izpodbijanih odločb.

Stroški

78 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Preučitev postavljenega vprašanja ni pokazala nobenega elementa, ki bi vplival na veljavnost

— **točk 4(b) in 6(a) priloge XVII k Uredbi Sveta (ES) št. 2341/2002 z dne 20. decembra 2002 o določitvi možnosti ribolova in s tem povezanih pogojev za nekatere staleže in skupine staležev rib, ki se uporabljajo v vodah Skupnosti, in za plovila Skupnosti v vodah, kjer se zahtevajo omejitve ulova;**

— **točk 4(b) in 6(a) te priloge, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 671/2003 z dne 10. aprila 2003,**

— **člena 1 Odločbe Komisije 2003/185/ES z dne 14. marca 2003 o dodelitvi dodatnih dni odsotnosti iz pristanišča državam članicam v skladu s prilogo XVII Uredbe št. 2341/2002.**

Podpisi